

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. An à Deo violentia in Raptu animæ inferatur; ita ut non poßit
raptui resistere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

stractio- eo provenire dognoscitur , quod animæ nostræ
ne à ten- virtus sit maximè limitata, & finita. Quare cum
sibus; quæ ejus virtus nimis intenditur , ac vehementer ap-
plicatur circa cognitionem & amorem objecti a-
exponit, alieujus, necessariò fit, ut ab aliorum objectorum
cum va- apprehensione abstrahatur ; ac proinde vel om-
rii ejus nino cœlēt ab operatione circa alia, vel saltem de-
causis, bilitetur. Unde provenire solet, quod in raptu
subjecto, homo à sensibus exterioribus , vel omnino alien-
& specie- netur, vel saltem magna ex parte abstrahatur.
bus.

C A P V T VI.

*An à DEO violentia in Raptu anima inf-
ratur; ita ut non posse raptui resistere.*

Examinare oportet, an violentia, quæ dicitur fieri à DEO, vi cognoscitivæ , abstrahendo eam à naturali modo cognoscendi , verè possit dici violentia , & an in porestate nostra sit hujusmodi violentia resistere, hoc enim apud Doctores dubitatione non caret. Nam Cajetanus & alii Autores censem nullam creaturam posse pati à DEO vim aliquam, sed absque ulla violentia omnia creata DEO obedit tenentur , quæ quidem sententia sic probati potest. DEUS, qui auctor naturæ est, nihil contra naturam facit , quia hoc est unicuique naturale quod ab eo accipit, à quo est modus omnis, & ordo naturæ; sed elevatio in raptu sit à DEO, qui est Conditor naturæ humanae: ergo non est contra naturam , sed potius secundum naturam.

Duplex
datur en-
tis creati
operatio
naturalis.
Hacten sententia aperte est contra Divum Thomam art. 1. hujus quæst. & de veritate quæst. 13. art. 1. ubi docet, duplex esse alieujus rei operationem naturalem. Alteram in quantum est naturam particularem: Alteram verò secundum naturam universalem, ex quo inferit, quod, quamvis ista violentia sit naturalis secundum naturam universalem rerum, quæ exposcit, ut inferiora à suis superioribus moveantur , non tamen est naturalis secundum naturam particularem hominis, quæ est intelligere mediante imaginatione, & sensu , quod hac ratione in solutione ad secundum probat dicta questione de veritate , quia ordo universalis causarum hoc habet, ut inferiora à suis superioribus moveantur ; sed omnis modus qui sit in inferiori natura, ex impressione superioris, sive in corporalibus, sive in spiritualibus, est quidem naturalis secundum naturam universalem, non autem secundum naturam particularem, nisi quando à superiori sic imprimitur, ut ipsa impressio sit ejus natura. Igitur ea, quæ à DEO in creaturis sunt, possunt etiam dici violentia, si contra naturam particularem sunt, ut in raptu. Hoc confirmatur, quia homo contra DEUM trahens. Genf. 19. tem ipsum aliquando tentit, ita Loth Angelo, à quo extrahebatur de Sodomis, etiam resistebat; aut sicut unus homo alteri ipsum trahenti etiam resistere potest. Jacob enim cum luctaretur cum Angelo ab eo detinebatur. Quare igitur non posset idem cum ipso DEO facere , si contra ipsum luctaretur.

Majus quidem dubium est , an violentia à DEO illæ possit in raptu divina patients , quisquis ille est, resistere. Cajetan. prima parte, quæst. 17. art. 7. docet posse aliquem raptui resistere, si diutius ad oppositos mentis aëris se toto conatus

transferat; nam tunc ab hujusmodi accidentibus deseruntur, ut experientia, inquit, fide digna dicitur.

Pro hujus difficultatis solutione , suppono ex Scriptura, duplex esse genus raptus, aliud corporis, aliud mentis; de raptu corporis habetur Dn. prael. 14. ubi refertur quomodo Angelus appetitus, ad henderit Habacuc Prophetam, & portaverit eum in capillo capituli sui, polueritque eum in Babylonie supra lacum. Et Genesis 5. dicitur, Enoch ambulavit cum DEO & non apparuit , quia nullus eum DEUS. Et 4. Regum 2. de nocte Parte S. Et vid. Ap. 1. 13. 8. Spiritus Domini raptus Philippum.

De raptu mentis Ezechiel 8. capite, elevavit me Thul. spiritus inter terram, & celum, & adduxit me in Ierusalem in visione DEI; 13. atque Ezechiel 40. facta est sub me manus Domini, & adduxit me illuc, in visione, nubibus DEI. adduxit me in terram Israel. Itemque il- lud Apocalypsis 1. Fui in spiritu in Dominica die. Hi autem raptus in hoc convenienter, quod sicut ille tollit hominem à loco, in quo erat , & allo transfringit & hic tollit animam, non quidem à corpore, quod informat , sed ab operatione sensuum, & ad celestia capelenda erigit. Conveniunt præterea, quod sicut raptus corporis, ita neque raptui mentis, quo spiritus Prophetarum vel aliorum divinitus sustollantur , nequit quiesce- stere.

Raptus deinde mentis dividi etiam potest in raptum fortuitum, qualis fuit Divi Pauli, cùm raptus fuit in tertium coelum: & in raptum voluntarium. Raptum fortuitum vocamus, cum anima ipsa nesciente, neque cogitante, à DEO deripi- tam & celemmeque rapitur, ut audiat, vel videat di- vina spectacula; similes fuere Prophetatum, ac aliorum plurium Sanctorum raptus; quia cùm hi ex divina praordinatione contingat, quis divi- na voluntati resistere poterit. Maximè ita sit quæst. Fortuna divina inspirationis, sive illustrationis vis, ut non solum animam extra se agat; sed & corpus ipsum à terra in aerem sustollat.

Tales fuerunt frequentissimi raptus SS. V. TERESIAE matris nostræ, de qua, ut ex informatio- nibus Canonizationis ejus constat , non modo extra te frequentiter rapiebatur, verum etiam multitudines tanta erat spiritus divini vis, & vehemen- tia, ut in his raptibus corpus simul cum spiritu, vi- dentibus ei assistenter elevaretur. Non dissimiles, nec minus frequentes fuere ecclastæ & raptus, quos patiebatur B. P. Joannis à Cruce, S. Teresa in restaurando Carmelo strenuous ac fidelissimus Coadjutor, ut tradunt admirandæ vita ejus Historiographi , quibus etiam corporis claritas & splendor, & flammarum radix non raro accede- bant. Tanta enim solet esse spiritus divini virüs, ardorque divini amoris, ut non solum spiritum in DEUM transferat; sed & corpus natura sua gra- ve & ponderosum spiritus conditiones, ac corpo- ris glorioli doles, nempe subtilitas em acque agili- tatem induere faciat. Tales similiter fuerunt alio- rum insignium Sanctorum raptus, de quibus plé- nius infra differemus.

Alius est voluntarius raptus, qui, ut superiorius an- notavimus, ex propria intentione, & ex vehemen- ti contemplatione contingere solet; talis quidem fuit D. Petri 1. 10. qui cum oraret, ex ve- hementi contemplatione, ut docet D. Thom. 2. 2. q. 17. 3. art. 3. divinitus fuit raptus. Et in raptu hoc voluntario potest quis absque magna difficulta- te,

re, impetu spiritus resistere, & hoc est quod docuit Cajeran. ut ex ipsis verbis, si attente legatur, aperi colliguntur.

Idem etiam quod de rapiu, sentio in Ecclasi contingere; nam cum in hac paulatim anima divini amoris impetu excita extra se agatur, in principio si avertat cogitationem ab objecto, & mens confusa alio avocetur, resistentia non erit difficultas. Si vero Ecclasius repente eveniat, ferè impossibile videatur, ut quis possit ei resistere, ut optimè annotavit Carthusianus de laude vita solitaria art. 36. Mens inquit, nonnumquam absque suo conatu improposita repens ad contemplationem hanc, & mystica Theologia intutum, raptum, & ecclasiū eleverat pietate DEI immensa, per praevenientem perstringentemque gratiam, misericordissime eam præveniente, ipsumque apicum affectiva, & verticem intellective potentia immediate tangente, illuminante, & inflammanente tam validè, ut imbecillus creatura consenserit, & quasi instantanea deflatur, & deficiat a scissa, & super se mirabiliter ac gratioissime transferatur in tantum, ut non queas (quamvis velit) remitti, ut puta libertate arbitrii jam quasi ad horam suspensa, atque sopita.

S. Bernardus quoque sermone 2. de Ascens. Domini, sequentibus verbis exponit, qui possint divinae inspirationi spiritum tangentem resistere. Alij, inquit, trahuntur, qui possunt dicere, Trabe me post te, Alii ducentur, qui dicunt: introdixit me Rex in cellaria sua. Alij rapiuntur, sicut Apostolus raptus est ad tertium celum. Et primi quidem felices, secundi feliciores, tertii felicissimi, qui in profundissima DEI misericordiae, quasi quodammodo seculpta, jam arbitrio sui potestate, in divinitate gloria in spiritu ardoribus rapiuntur. Hec Bernardus.

Qui trahuntur, & ducentur, reniti quidem possunt, qui vero rapiuntur, in potestate eorum non est, ut possint DEO rapienti resisteret.

Neque obstat argumentum in contrarium adducunt; nam, ut constat, ex dictis, violentia in raptu animæ illata, est quidem contra naturam hominis in quantum homo est, licet sit conformis naturæ universalis, secundum quam omnis creatura tenetur DEO obire; ita respondet D. Thom. dicta quest. 1. 3. de veritate.

Dices, cum in raptu intellectus etiam à sensibus abstractus vere cognoscat res ipsas per proprias & veras (species in phantasmatis representatas), & tunc intellectus si perfectior, & cognoscat eminentiō modo, upore a DEO elevatus ad divina percipienda,quare igitur tunc dicetur violentari, neque habere liberum iudicium, eo quod abstrahatur à sensibus.

Respondetur, quid in homine alienato à sensibus perfectior est vis cognoscitiva, quantum ad conceptionem, sive speculacionem intelligibilium, non vero quantum ad iudicium, ut egregie docuit D. Thom. 2. 2. q. 17. 3. art. 3. & de veritate qu. 1. 3. art. 3. & alibi spēz. Et ratio huius est, quia tunc homo rerum species quas insipit, judicat esse ipsas res, & sic fallitur intellectus quantum ad iudicium, quia similitudines rerum judicat, & accipit pro ipsis rebus; ut docuit August. lib. 1. 2. super Genes. ad litteram, cap. 14. aliisque quid. lib. Quia sive conversione ad sensus exteriores, qui sunt prima principia cognoscendi, restet non potest judicare de ipsis rebus, quia non potest rerum species, ab ipsis rebus discernere, ac ex consequenti, tunc cogitur intellectus, ut ferat faltum iudicium de rebus, quia non potest converti ad sensus, & hæc est

propriæ violentia, quam intellectus patitur in raptu.

C A P V T VII.

Sitne de essentia divini raptus à sensibus externis abstractio.

Hæc tenus explicuimus divini raptus naturam, nunc restat videndum, an à sensibus abstractio sit de intrinseca ratione divini raptus, ita ut nulla ratione contingere possit verus divinus raptus, nisi ad eum alienatio, & aversio à sensibus consequtatur. Et quia hec dubitatio oriri potest tam de abstractione à sensibus externis, quam internis, prius de abstractione à sensibus exterris differemus.

Prima Assertion: In raptu regulariter reperitur abstractione à sensibus externis, ita ut non solum *In raptu*, non operantur, verum etiam ita sunt impediti, plerumque ad ea, quantumvis vehementia valeant excitari. *abstractione* Hac sententia primò probatur ex Divo Augustino lib. 12. super Genes. ad litteram cap. 12. ubi ita exponit.

Iribit: Quando autem penitus avertitur, atque abripitur animi intentio à corpore sensib[us], tunc magis ecclasiū dici solet. Ex mente igitur Augustini vera ecclasiū non datur, nisi concingat cum abstractione à sensibus externis, & de hac in eligi potest, quod D. Dionysius cap. 4. de divinis nominib. allocutus, inquit: *Est autem ecclasiū faciens dominus amorem.* Ea quidem ratione, quia divinus amor abstrahit, & separat animam à sensibus. Estque communis tentatio Patrum. Eam probat Divus Thomas art. 1. hujus quest. ut plenius superioris declaravimus, hanc abstractionem intellectus à motu connaturali cognoscendi, verè dici raptum, manifesta quoque experientia constat.

Ratione præterea probatur, quia operationes sensuum exteriorum necessarie non sunt, immo impediunt sublimiorē divinorum contemplationem, quia cum vis animæ nostra sit limitata, & faciliter per sensus distrahatur, oportuit claudi exterioris sensuum fenestras, ut interior anima ad DEUM elevetur; ad quod mulsum juvat illa suspensio exteriorum sensuum. De hoc genere ecclasiū locutus est D. Bonaventura Tom. 2. Tract. de gradibus contemplationis, dicens: *Ecclasiū est deserto exteriori homini suipius supra se voluptuosā quadam elevatio ad superintellectualem divini amoris somnium.* Hac autem doctrina confirmari poterit testimonio quamplurium Patrum.

De hoc raptu Richardus cap. 16. lib. 4. de contemplatione, qui cum ebrietatem appellat, inquit: *Ecce charismati inebriantur. Ebrietas autem mentis alienationem efficit, & superna quidem revelationis infusio, eos dumtaxat, qui charismati sunt in mentis excessum adducit, secundum illud, inebriabantur ab ubertate domus tua.*

Bernardus quoque sermone 85. in Cantica; Sed attende, inquit, in spirituali matrimonio dico effigie genera patienti. Et infra: *In hoc ultimo genere interdum exceditur, & secedatur, etiam à corpore sensibus, ut se non sentiat, quia verbum sentit.*

Accedit Vercellensis, qui in illa verba Cant. 1. Amore languore, sic disserit: *Languor iste usque ad mortem dicit, mors autem est plena separatio vitalis spiritus à corpore, & significat plenam separationem vitali affectus per excessum mentis, & commodam mutationem ad DEUM.*